

Zápis z rokovania zástupcov EUNIS Slovensko na MŠVVaŠ SR

Dátum rokovania: 10. 8. 2016

Miesto rokovania: MŠVVaŠ SR, sekcia informatiky, Stromová 1, Bratislava

Účastníci rokovania: Ing. Martin **Janáček**, MŠVVaŠ SR, generálny riaditeľ sekcie informatiky (GR SI),
Mgr. Martin **Horňák**, MŠVVaŠ SR, sekcia informatiky, odbor centrálného informačného systému,
Ing. Ľubomír **Bača**, MŠVVaŠ SR, projektový manažér systému SAP-SOFIA
RNDr. Darina **Tothová**, PhD, prezidentka združenia EUNIS-SK,
Ing. Jozef **Koricina**, viceprezident združenia EUNIS-SK,
doc. Ing. Milan **Šujanský**, CSc., člen Predsedníctva združenia EUNIS-SK.

Obsah rokovania

1. Návrh spolupráce EUNIS-SK a MŠVVaŠ SR
2. Prerokovanie dôležitých otázok týkajúcich sa IKT na vysokých školách

1. EUNIS Slovensko ako profesijné združenie má odborný potenciál, ktorý môže významne prispieť k akcelerácii vývoja informačných technológií na slovenských vysokých školách.

Združenie EUNIS-SK v minulom období spolupracovalo s MŠVVaŠ SR, najmä so sekciou informatiky a sekciou vysokých škôl, na realizácii viacerých úspešných projektov – Portál VŠ, eKega, Centrálna e-prihláška na VŠ, Centrálny register študentov, Centrálny register zamestnancov a SAP-SOFIA. Združenie EUNIS-SK pripomienkovalo rôzne materiály predkladané MŠVVaŠ SR, realizovalo niekoľko prieskumov na vysokých školách, predkladalo rôzne návrhy a stanoviská.

V súvislosti s touto doterajšou spolupracou si dovoľujeme navrhnúť spoluprácu aj v ďalšom období. Za obojstranne užitočné považujeme spoluprácu pri príprave a implementácii konkrétnych aktivít, ktoré sa dotýkajú udržateľnosti a rozvoja IKT na vysokých školách.

2. Prerokovaná problematika

a) Rozvoj ďalších funkcionalít IS SOFIA

- Ing. Bača informoval, čo sa dá využiť zo Sofie:
 - Implementácia systému UNIKAN-Full costing modul (náklady na jednotlivé činnosti VŠ podľa kompatibilných pravidiel) – vyžaduje sa spolupráca s riadiacimi manažérmi univerzít pre analýzu nákladov na vzdelávanie a vedeckovýskumnú činnosť;

- Využitie údajov dátového skladu systému SAP-SOFIA na integráciu so systémom UPSVaR, systémami verejnej správy – potrebné spolupracovať na riešení jednotnej identity (eduID, resp. identifikátor z RFO);
- Šujanský: Otázka na zmenu trvalých licencií na plávajúce licencie pre SOFIU s cieľom zvýšenia využitia systému, napr. modul práca s ľudskými zdrojmi. Odpoveď p. Baču: Licenčný model SAP nepodporuje plávajúce licencie, licencovanie je závislé od počtu používateľov alebo pri špeciálnych licenciách od počtu procesorov a podobne.

b) Vytvorenie identít na národnej úrovni

- Bača, Koricina, Tothová:
 - Diskusia o riadení a správe identít (IDM), potrebe použitia jednotného identifikátora.
 - Bude stačiť IFO z RFO? Bude potrebné EDUID (Sofia)?
 - S problematikou súvisia všetky rezortné databázy vrátane REGZAM – registra zamestnancov, kde však sú iba učitelia a vedecko-výskumní pracovníci. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa týkala všetkých zamestnancov. Už teraz to robí problémy v rámci modulov Portálu VŠ, nie je možné vybrať napr. knihovníkov, informatikov ako spoluriešiteľov projektov, technických spolupracovníkov, administrátorov modulov, ktorí nie sú učitelia, tým sa vnášajú do systému nepresnosti (napr. rôzny zápis mien – t. j. iné osoby).
- Bača - prebiehajúce zmenové požiadavky systému SOFIA rátajú s obidvomi identifikátormi, a to EDUID (jednoznačná identifikácia v rámci školstva) a aj IFO. Z časového hľadiska sa do budúcnosti bude primárne využívať IFO, prechodne bude pre účely jednoznačnej identifikácie osoby z rezortu školstva využívané EDUID.
- Koricina – národná federácia identít
 - potreba začleniť akademický sektor SR do programu eduGAIN (<http://services.geant.net/edugain/Pages/Home.aspx>), podporiť zriadenie národnej akademickej federácie identít (safeID) – vytvoriť podmienky pre SANET, aby sa stal garantom funkčnosti safeID (v ČR zastrešuje českú akademickej federáciu identít CESNET - operátor federácie),
 - podporovať prístupňovanie vybraných služieb CVTI SR prostredníctvom overených štandardov dôveryhodnej autentifikácie a autorizácie používateľov – CVTI SR môže byť významný Service provider,
 - podporovať riešenia v oblasti správy identít, ktoré zapoja slovenské VŠ do slovenskej akademickej federácie identít a tým aj do eduGAIN.
 - Na príprave safeID za SANET sa podieľa Ing. Martin Stanislav. Riešitelia SAfeID za CVTI pripravujú riešenie zapojenia akademickeho sektora SR do eduGAIN. Je potrebné zo strany CVTI dať prioritu tejto požiadavke.
- Tothová – EUNIS propagoval potrebu národnej federácie identít (SIT 2015, UNINFOS 2015 – Ing. Koricina), naďalej bude informovať, čo sa v tejto oblasti robí, bude propagovať potrebu safeID

- Koordinácia služieb s e-Government - v oblasti e-Government si všetky subjekty verejnej moci (správy) určia mieru, v akej budú poskytovať elektronické služby svojim klientom (v prípade VŠ prevažne študentom).
- Bača – DMS Sofia
 - Obojstranne podporovať využívanie dostupných funkcionalít na zefektívnenie práce a šetrenie nákladov. Príkladom je využívanie Zamestnaneckého portálu VŠ (ESS portál), kde sú dostupné samoobslužné funkcionality - elektronická forma dokladu o odmene a riešenie cestovných príkazov.

c) Vypracovanie štandardov v oblasti informačných služieb

- Koricina – v rámci hodnotenia vnútorného systému kvality univerzít by mali byť spracované štandardy (MŠVVaŠ SR), ktoré v oblasti IKT potvrdzujú určité stupne kvality, napr. poskytovanie elektronických služieb (e-learningové kurzy, služby e-Government), využívanie analytických nástrojov pri spracovaní údajov z dátového skladu SAP-SOFIA, sledovanie výkonnosti univerzity s využitím UNIKAN-u, zavedenie a uplatňovanie systému riadenia informačnej bezpečnosti a pod.
- Tothová doplnila, že v rámci hodnotenia kvality by sa malo posudzovať aj ekonomické využívanie dostupných elektronických zdrojov, ako je vkladanie dôležitých údajov o VŠ, fakultách, študijných programoch iba raz a ich viacnásobné využívanie (pr.: údaje vložené do akademického IS (AIS) sa výmenným formátom dostanú na Portál VŠ, na Portál VŠ sa vložia iba tie údaje, ktoré nie sú v AIS a využitie napr. na webe VŠ, fakúlt (ŠP, konferencie, ...) – opäť s použitím webových služieb, zároveň vyžadovať efektívne využívanie všetkých implementovaných rezortných IT systémov a služieb na VŠ (Portál VŠ, CEP, SIVVP, Sofia, centrálny registre, ...).
- Tothová – v súčasnosti klesá kvalita, ale i počet elektronických kurzov, dôvodom je neuznávanie vytvorených elektronických kurzov v akreditačných kritériách, tým aj na základných pracoviskách. Je nutná väčšia podpora (prac. skupina DEKA (databáza el. kurzov) pracujúca v rámci EUNIS-SK zložená z pracovníkov viacerých VŠ predložila od r. 2013 niekoľkokrát návrh riešenia na podporu e-vzdelávania na MŠVVaŠ SR) zo strany ministerstva, je potrebná aj inovácia smernice o publikačnej činnosti, aby sa e-kurzy uznávali ako publikačná činnosť.

d) Odmeňovanie pracovníkov na VŠ v oblasti IKT

- Tothová – už niekoľko rokov sa prezentuje požiadavka použiť pre informatikov z centier IKT na celoškolských pracoviskách a fakultách vysokých škôl platovú tabuľku učiteľov – doplniť do dlhodobého zámeru a do akčných plánov MŠVVaŠ SR smerovanie k zdokonaľovaniu poskytovania elektronických služieb na všetkých úrovniach, čo si vyžaduje stabilizáciu odborných zamestnancov v centrách IKT.
- Generálny riaditeľ sekcie informatiky poradil spojiť sa v tejto záležitosti s doc. Mederlym.
- Udržateľnosť IKT – na úrovni MŠVVaŠ SR prijať systémové opatrenia (v metodike financovania verejných VŠ), aby bola zabezpečená prevádzka, údržba, podpora a nevyhnutný rozvoj existujúcich IKT, informačných systémov a služieb

na univerzitách tak, ako tomu bolo do r. 2010 (Tabuľka T3 Vstupy) – vid' list EUNIS-SK č. 9/2014/EUNIS z 3. 11. 2014 (príloha č. 2).

e) Slovenská infraštruktúra pre vysokovýkonné počítanie SIVVP

- Šujanský: K rokovaniu bol predložený východiskový materiál **Rokovanie združenia EUNIS-SK s generálnym riaditeľom sekcie informatiky – časť projekt SIVVP**, ktorý je prílohou tohto zápisu.

Predmetom boli nasledovné body:

- A) Čiastočné pokrytie prevádzkových nákladov, ktoré plne nie sú schopní partneri projektu SIVVP pokryť. Ide o príspevok na úhradu elektrickej energie na superpočítač AUREL a úhradu udržiavacích poplatkov na zakúpený softvér v rámci projektu SIVVP.

- Bolo konštatované, že produkty projektu SIVVP v zmysle opisu projektu SIVVP majú byť bezplatne prístupné k použitiu pre výskumné a vysokoškolské pracoviská Slovenska na nekomerčné účely a pri neuhradení udržiavacích poplatkov za softvér sa stráca nárok na technickú podporu a nárok na novšie verzie zakúpených programov zo strany výrobcu, pričom platby sú časovo obmedzené.

Po diskusii zo strany GR SI bol daný návrh, aby bola v čo najkratšom čase zaslaná žiadosť zo strany zodpovedného riešiteľského pracoviska na ministerstvo s podrobným rozpisom požadovaných úhrad na uvedené komponenty za rok 2016 a 2017 a rozpisom na jednotlivé zúčastnené organizácie na projekte. Pokiaľ žiadateľom bude vedenie akadémie, GR SI navrhol adresovať žiadosť priamo ministrom, pokiaľ pracovisko nižšej úrovne potom GR SVŠ.

- B) Zvolanie pracovnej skupiny orientovanej na SIVVP prostredníctvom združenia EUNIS-SK vytvorenej zo zástupcov VŠ a výskumných pracovísk SAV s cieľom sprístupnenia produktov projektu SIVVP a oboznámenia sa s ďalším postupom rozvoja tejto infraštruktúry podporujúcej výskumné aktivity v oblasti náročných vedeckotechnických výpočtov.

- C) V súvislosti s pripravovaným ďalším rozvojom informatizácie na národnej úrovni prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej združením EUNIS-SK pomôcť pri vytvorení dokumentácie vo forme investičného zámeru, ktorá by riešila udržateľnosť a ďalší rozvoj výsledkov projektu SIVVP. Jednalo by sa o využitie vnútorných personálnych zdrojov, ktoré sú s uvedenou problematikou oboznámené

- Bolo konštatované, že Slovenská infraštruktúra pre vysokovýkonné počítanie, ktorej dal základ projekt SIVVP, je aj predmetom Akčných plánov (Akčný plán rozvoja a optimalizácie digitálnej infraštruktúry a súvisiaceho vybavenia v rezorte školstva), čiže je tu podpora pre jej ďalší rozvoj. Z uvedeného vyplýva potreba konkretizovať ďalšie postupy.

Nakoľko body B a C navzájom súvisia, zo strany GR SI bola daná požiadavka na vypracovanie dokumentu zo strany riešiteľov projektu SIVVP pre GR SI. Dokument má obsahovať základné informácie o súčasnom stave v oblasti SIVVP a má byť podkladom pre inicializovanie stretnutia zainteresovaných zložiek (riešiteľské

pracoviská projektu SIVVP (SAV, STU, ŽU, UMB, TUKE) a CVTI (akčné plány) na úrovni GR SI. Cieľom je organizačne zabezpečiť vytvorenie materiálu v písomnej forme, ktorý bude mať charakter investičného zámeru vo väzbe na akčné plány do roku 2020.

- f) Generálny riaditeľ sekcie informatiky informoval o tom, že Sekcia informatiky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pripravuje obstaranie Microsoft licencií prostredníctvom licenčného programu „Microsoft Products and Services Agreement“ (MPSA, bývalý lic. program MS Select) na obdobie nasledujúcich troch rokov pre MŠVVaŠ SR. Navrhol pripojenie VVŠ k obstaraniu MŠVVaŠ SR, čo prítomní privítali. Tothová urobí prieskum u členov EUNIS-SK, zistí záujem a predpokladané počty licencií.

Nakoľko problematika z listu č. 4/2016/EUNIS z 1. 8. 2016 nebola celá prerokovaná, p. generálny riaditeľ sekcie informatiky navrhol ďalšie stretnutie buď v Trnave alebo v Nitre, čo prítomní zástupcovia Predsedníctva EUNIS-SK privítali.

Zhrnutie úloh:

1. Inicializovať zaslanie žiadosti zo strany zodpovedného riešiteľského pracoviska projektu SIVVP na ministerstvo s podrobným rozpisom požadovaných príspevkov na úhradu elektrickej energie na superpočítač AUREL a úhradu udržiavacích poplatkov na zakúpený softvér za rok 2016 a 2017 a rozpisom na jednotlivé zúčastnené organizácie na projekte. Pokiaľ žiadateľom bude vedenie akadémie, je potrebné adresovať žiadosť priamo ministrovi, pokiaľ pracovisko nižšej úrovne, potom GR SVŠ.

Zodpovedný: Šujanský

Termín: čo najskôr

2. Vypracovanie dokumentu zo strany riešiteľov projektu SIVVP pre GR SI. Dokument má obsahovať základné informácie o súčasnom stave v oblasti SIVVP a má byť podkladom pre inicializovanie stretnutia zainteresovaných zložiek (riešiteľské pracoviská projektu SIVVP (SAV, STU, ŽU, UMB, TUKE) a CVTI (akčné plány) na úrovni GR SI. Cieľom je organizačne zabezpečiť vytvorenie materiálu v písomnej forme charakteru investičného zámeru vo väzbe na akčné plány do roku 2020.

Zodpovedný: Šujanský

Termín: čo najskôr

3. Inicializovať doplnenie všetkých zamestnancov do REGZAM, inak register nespĺňa požiadavky a možnosti všetkých rezortných informačných systémov.

Zodpovedný: Janáček

Termín: do 2 týždňov

4. Inicializovať zmenu Smernice o publikačnej činnosti tak, aby boli uznávané elektronické kurzy ako publikácie.

Zodpovedný: Janáček

Termín: do 2 týždňov

5. Dohodnúť termín stretnutia členov Predsedníctva EUNIS-SK s doc. Mederlym

Zodpovedná: Tothová

Termín: do 2 týždňov

6. Urobiť prieskum u členov združenia EUNIS-SK o záujme pripojenia sa konkrétnych VŠ k obstaraniu Microsoft licencií prostredníctvom licenčného programu MPSA MŠVVaŠ SR

Zodpovedná: Tothová

Termín: 16. 8. 2016

Použité skratky a názvy:

CEP – centrálna elektronická prihláška

DMS – Document Management System – systém pre správu dokumentov – softvérová aplikácia určená k správe elektronických dokumentov, súborov a adresárov

eduID - jednoznačná identifikácia v rámci školstva

eduGAIN - služba vyvíjaná v rámci projektu GÉANT, ktorá prepája rôzne federácie identít a umožňuje ľahký prístup k zdrojom a službám v rámci globálnej výskumnej a vzdelávacej komunity, poskytuje technické zázemie a definuje pravidlá, ktoré uľahčujú interakciu medzi entitami naprieč rôznymi federáciami

GÉANT – bezpečná veľkokapacitná sieť, ktorá prepája výskumné, vzdelávacie a inovačné komunity po celom svete

GR SI – generálny riaditeľ sekcie informatiky

GR SVŠ - generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl

IDM – Identity Management – oblasť, ktorá sa zaoberá riadením a správou identít (každá osoba má mať k dispozícii také prístupy so systémom, ktoré má mať, a to vtedy, keď ich má mať, aby mal prístup k tým údajom, ktoré spadajú do jeho kompetencie)

IFO – identifikátor fyzických osôb

RFO – register fyzických osôb

safeID – názov národnej akademickej federácie identít

SAML - Security Assertion Markup Language (SAML) je štandard založený na XML poskytujúci mechanizmus pre výmenu autentizačných a autorizačných dát medzi zúčastnenými stranami, tj. poskytovateľom služieb a poskytovateľom identity.

SANET – Slovak Academic Network - dátová sieť internetového typu pre školy, ale aj iné vzdelávacie a vedecké inštitúcie, ktorej výhodou je, že má parametre porovnateľné so špičkovými svetovými sieťami

SAP - podnikový ERP (Enterprise Resource Planning) systém dodávaný spoločnosťou SAP AG so sídlom v Nemeckom Waldorfe

Shibboleth - je voľne dostupný open-source middleware pre federatívnu autentifikáciu a autorizáciu (AAI). S využitím protokolu Security Assertion ... poskytuje službu Single Sign-On (jednotné prihlásenie), čo znamená, že užívateľ môže pomocou jedného prihlásenia využívať viac sieťových zdrojov. Shibboleth umožňuje získavať informácie o úspešnej autentizácii počítačového užívateľa a poskytovať o ňom údaje, ktoré môžu byť využité aj pre jeho autorizáciu. Shibboleth je využívaný pre riadenie prístupu k chráneným on-line zdrojom.

SIVVP – Slovenská infraštruktúra pre vysokovýkonné počítanie. Názov národného projektu pre vytvorenie podpory výskumu pre rovnomennú oblasť vedeckotechnických výpočtov.

Sofia – projekt „SAP“ pre vysoké školy

UNIKAN - systém na kalkuláciu úplných nákladov na vysokých školách UNIKAN (UNIverzitná KAlkulácia Nákladov)

UPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Zapísali: Darina Tothová, Jozef Koricina, Milan Šujanský, 12. 8. 2016

Doplnili: Ľubomír Bača, Martin Janáček

Overovateľ: Martin Horňák

Prílohy:

Príloha č. 1: Rokovanie združenia EUNIS-SK s generálnym riaditeľom sekcie informatiky – časť projekt SIVVP

Príloha č. 2: List č. 9/2014/EUNIS zo dňa 3. 11. 2014